

ДІЛО

Виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шваб. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Америка замикає кредит.

Львів, 19. липня 1928.

На днях принесла телеграма таку вістку з Америки: „3 днем 10. липня в. р. „Федераль Резерв Банк“ у Ші-каго підніс дисконтову ставку з 4 і пів на 5 відсотків. Зараз після того оголошення всі більші банки в „Злучених Державах“. Що означає ця вістка?

Америка, як загально відомо, є банкіром світа. Вона має в своїм володінні ті скарби золота, з яких цілий світ, а відомо може Англії і Японії, доповнює свій скарб, надшарпаний війною і повоєнною інфляцією. Бо Америка, що у висліді світової війни збирала у себе більшу частку золота з цілого світа, позичає тепер мільйонні суми на раціоналізацію і розбудову європейських підприємств. Обчислено, що Америка інвестувала в один тільки підрізу цього року суму одного мільярда доларів у фінансових операціях на позавропейському терені, головним чином в Німеччині.

Зручна господарська політика Америки в часі війни довела до того, що ця держава стала найбагатшою в світі. Вона збирала в себе стільки золота, що їй зачала грозити, хоч як це дивно звучить — інфляція золота. Щоб до цього не допустити, американці постаралися заздалегідь про відплив свого золота туди, звідки воно до них прийшло — до Європи. Розуміється, на можливо корисних для себе умовах. Цим золотом сановано монетарні і валютні відносини в Європі, себто стабілізувало валюту в різних державах, і золото пішло теж як льгота у формі інвестицій промислових і рільничих, воно пішло й на позички для всяких самоуправних тіл, більших міст і т. д.

З початку ці американські інвестиції на чужині не мали ніякого впливу на внутрішньо-господарське життя Америки. Але зі зростом інвестиційних позичок прийшла і злиха на потребування кредитів і з американському ринку. І американський промисел і американське сільське господарство, поширюючись і зростаючи, потребували чимраз більше кредитів для себе, що й довело в короткому часі до приватної грошової спекуляції. Ця спекуляція стала відбиватися відомо на господарському життю Америки, тим більше, що дійшло вже до того, що приватний дисконт для короткочасних позичок підскочив там в останньому часі аж на 8 відсотків, а для довгочасних на 6 відсотків.

Ось тут і треба шукати причини підняття дисконтової ставки в Америці з 4 і пів на 5 відсотків. Це зроблено, щоб спинити дальшу грошову спекуляцію і скінчити з хаосом на кредитовому ринку у „Злучених Державах“.

Для Європи, що як відомо, задовжена в Америці по самі вуха, підвищення процентної ставки в „Злуч. Державах“ має величезне значення. Вже нині треба рахуватися з тим, що різні європейські краї піднесуть неабияк також у себе процентну ставку, що ця справа подорожжє. Треба рахуватися також з іще більшою нестачею готівки, як це є досі. А передовсім треба позбавитися з надлишки дістати більшу американ-

ську позичку всім тим, що з реалізацією тієї позички звязували такі чи інші плани на найближчу мету. Ситуація на грошовім ринку Америки тепер така, що рахувати поважно на американський кредит годі.

Одначе все те не повинно відбитися відомо на акції в справі притяг-

нення американсько-українського кредиту для розбудови українських кооперативно-промислових підприємств у старім краю. Заходи в цій переважній справі наших компетентних економічних кругів і українських передових громадян в Америці — ми віримо в це! — доведуть вікні до її позитивної розв'язки.

Таке нікому і не снилось...

Генеральним секретарем КП(б)У став поляк Косьор.

Одиноким джерелом влади, законодавчої ініціативи й кузницею напрямних політики на Україні є, як відомо, комуністична партія, що звалась давніше російською, а нині носить назву всесоюзної. Її мозок, тобто кермунючий центр, має осідок у Москві. На Україні та партія працює як виконавець наказів та інструкцій московського партійного осередку під фірмою КП(б)У, тобто комуністичної партії більшовиків України. Сама її назва сконструована доцільно так, щоб підкреслити виключно територіальний характер її організації і тим самим унаглядити її організаційну єдність та монолітність з ВКП(б), то є з всесоюзною комуністичною партією більшовиків. Отже сама назва КП(б)У підкреслює її анаціональний характер на Україні.

Одначе для компартії все було і є на Україні дуже незвичайно складною та невдалою практичною працею через те, що вона як анаціональна мусить хоч не хоч на кожному кроці зачіпати чисто національні українські справи та їх реально розв'язувати й вирішувати. Інакше вона не опановувалаб терену, на якому виконує всі функції державного суверена, тобто ВКП(б). Був час, коли КП(б)У підходила до національних українських справ дуже далеко та старалася на них не тільки не реагувати, але й їх ігнорувати. Тоді задалася партійним керівникам, що таким чином українські національні справи самі собою виживають, задираються й вигинаються серед твердих умовин більшовицького диктаторського режиму. Одначе вони грубо помилилися. Бо українські національні справи почали залізати життя, почали, так сказати, стихійно вибиватися на перший план зобов'язаних політичних справ на Україні. Керму над ними почала скоро брати в свої руки українська комуністична партія (УКП), що зорганізувавшись у підполлі почала піривати дуже поважно фундаменти, на яких стояла територіальна філія російської компартії прозвана КП(б)У. Тоді шойно отямившись московські комуністи й заіквалідувавши насильно УКП почали проривати на Україні умірювану політику задоволення культирно-національних потреб українського народу і нічого більше. Але серед українського населення були ще й інші національні аспірації, як примування до економічної та політичної еманіпації.

Тому то вести партійну політику на Україні було дуже важко. На керівництві КП(б)У, тобто на її секретарів, слали все найнадійніших споміж комуністів. А що такими були передовсім москалі й жиди, то досі секретарями КП(б)У були тільки вони. Останнім секретарем КП(б)У, що мав культурно-національний статус,

ками для українців відсунути бодай на дальший план, як не зовсім заглушити, всякі економічно-і політично-еманіпаційні змагання українців, був відомий Каганович. Правда, за него з'явився „хвилювизм“, „шумський“ і „волобуєвизм“ у самій КП(б)У, але Каганович зумів всі ті „ериси“ дуже скоро згальотити. Важкою була справа з т. зв. національною опозицією в КПЗУ, але й її підтяв крила тойже Каганович при допомозі услужливого Комінтерну.

Останній пленум Центрального Комітету ВКП(б), що відбувся у Москві в першій половині липня ц. р., „лібрил“ Кагановича в признанні його великих заслуг для партії біля червоного обуздання українського національного руху в УСРР, секретарем Центр. Комітету Всесоюзної Компарції з осідком у Москві. Тим самим Каганович перестав бути секретарем КП(б)У. Сталося не так то але, й Україна за ним ніколи не заплаче та й не згадає про нього й його пам'ять занадто сердечним словом. За його секретарювання переважно комуністи формальну українізацію державного апарату на Україні, а фактично прочищували її від національно-свідомих українців. За його урядування почався й український самостійний рух, але теж чисто формального характеру. Орган Центр. Комітету КП(б)У „Комуніст“ почав виходити українською мовою перед двома роками. Ідеологічний орган партії місячник „Більшовик України“ аукаїнізувався перед роком. З усіх літературних журналів повикидали за Кагановича всіх „хвилювистів“, а поза межі УСРР позасидали всіх „шумських“. Тепер там „ахотяться“, як кажуть москалі, на „волобуєвистів“.

В самій партії КП(б)У лишиє Каганович, як це він сам авторитетно заявив, аж 49 відс. українців, але територіальних. А крім того підготував такий стан психологічних і політичних настроїв у Центральному Комітеті КП(б)У, що коли його (Кагановича) не стало, то на його місце покликаний Центр. Комітет згідно з викликами з Москви на становище генер. секретаря КП(б)У поляк Станіслав Вінкелевич Косьор. Отже українців ніяк не міг стати генеральним секретарем КП(б)У, бо це моглоб кинути на партію густу тінь політичного українського „сепаратизму“, а крім того моглоб стати показником того, що в ЦК тієї партії більшість мають українці. А цеж недопустиме! Шож тут такого — спитав дехто. Коли головною причиною в Москві міг бути поляк Дзержинський, а його наступником теж поляк Менжинський, то чому секретарем КП(б)У не мав би стати на місце спершу москалі жид, а тепер на місце жиди поляк. Це тин більше

розуміє, що українську національну інтелігенцію теребили досі на Україні виключно тільки москалі та жиди (а й нині головою т. зв. українського ДПУ є москаль Балашинський), то чому й не мав би тепер далі протереблювати та нищити ще й поляк?

Вкорінилося вже давно в деяких російських і польських молах переконання, що український народ — це народ „хамів“ і „бидла“, яке треба бити й гнати до праці для його добра та в ім'я культури, бо інакше він сам себе запропастиє би та спричинив би поважну загрозу для культури. Таке становище поділяли вповні і ті комуністичні „українські патріоти“, що робили секретарем КП(б)У поляка Косьора. Отже заплаче тепер всевладно в КП(б)У і тим самим на Україні поляк. Може від нього навчатися українці тє більше розуму ніж навчилися від жиди Кагановича. Може?.. Хто його знає. Доки комуністи будуть правити Україною, доти фактичними її диктаторами будуть все москалі або жиди або поляки, або всі вони разом. Українці-ж будуть на них смирно та солідно працювати. Це без сумніву теж велика прикмета, бож хтонебудь не зуміє бути сліпим знаряддям у руках інших. Українці це виконують все прекрасно. Сам факт призначення Косьора генер. секретарем КП(б)У є зайвий черговий доказ на те, що Радянською Україною ніколи не будуть правити комуністи-українці.

Новочасне православля.

(Допові з Лемківщини.)

Лемківщина знала від давня натиском до православля. Тому нинішній адрокріст вісти про поширення православля на Лемківщині не повинні нікого дивувати. Давно воно їба тим, що теперішнє православля поширюється саме під крилами католицької Польщі, що не улазки російського апарату стала чужинням обшукном галицького православля.

Прячини нинішнього православля є зовсім інші — а саме дуже москофіліство і багання влади (мусить робитися український національний фронт, та створити для себе тах влади зловити горюх. Цеж відомо, що православля перша в Росії була відомою на услужливі апарату, а нині стала такою самою „Католицькою“, змінивши волюнтаризм тільки свого папа. Замислюючи та щоб то хитрі москофіли потімаче абаламучити кооперативного думка, що ця політика тоді не перестав бути „русським“, не стане православним, бо тим відгородить себе і від українців і від поляків і справді через до агітації нинішнього себе тєтї лемки, що остали при гр. кат. вірі українцями, а тих що перейшли на православля прозивають „ахлами“.

Ось і мусим тутку розказати, щої собі тах багання влади притягати. Серед ділків парашанців окуляри православного православля тімаче, що збави ахля „медля Руську“. Видно не треба з того, що староста рази прийнявши „ахлами“ на перехожді з гр. кат. на православля, коли хто дові вертати на гр. кат. „до до іванів“. Тоді робить андєв тургдо, та радить вертати на гр. кат. „до до іванів“. Коли дові вертати на гр. кат. „до до іванів“, тоді робить андєв тургдо, та радить вертати на гр. кат. „до до іванів“. Коли дові вертати на гр. кат. „до до іванів“, тоді робить андєв тургдо, та радить вертати на гр. кат. „до до іванів“.

SUNSLAHT

МИЛО

Досконале до прання і до миття лиця і рук. Без ніяких шкідливих домішок. Видатне в ужиттю.

LEVER BROTHERS LIMITED (Anglia)

До набуття у всіх аптечних складах і магазинах

де і чим тільки може дошкудити нашим селянам. За найменші дурнителі наказує він на селі жорсткі карі і томилині арештованих і ссаваних по циніцях. Населення просто безрадне, бо я ніколи жадом до властей не помагують. Говорять ще замітити, що цей поліцай Вагінський не тільки, що змінив віру і народність, але своєю поведінкою хоче ще прислужитися своїм хлібодавцям. По прегарній рефераті о. посла про діяльність Української Парламентарної Репрезентації, віце односторонньо ухвалило повне довіра для праці і тактики послів і сенаторів Українського Нап.Дем. Об'єднання, а о. послови Куницькому воєрма. По відбутті вічу наряд масово підходив до о. пралата, прохачучи поратунку та допомоги. Отець посол зобразив в цій справі багато матеріалу, який буде використаний як слід. Віце покічено відшлікування українського національного гмму. Тогож дня 22. 6. п. р. посол о. пралат Куницький мимо перетому, відбув ще посольське справоздаче віче в містечку Баріш. Туди поїхав о. пралат тому, що український елемент Баріша поважно загрожений чисельною перепатою мазурів та руйніщюю роботою упірістів. На віче явився численно громадяни містечка, прибули зацікавлені мазури, однак ніхто з них не поважився перерізати достойному промовцеві, а навіть зобразив голос мазур Юзеф Сова, який просив, щоб Український Посольський Клуб отарався усунути кривди населення законів в справі виконання дрібного ремесла та інші. Віце покічено ухваленням повного довіри Українській Парламентарній Репрезентації. По вічу зобразив о. посол матеріали для належного використання. Дня 23. червня д. р. відбувся в Бучачі Повітовий Народний З'їзд, на якому явився в поважній свідомості окрім музик довіри делегати 64 громад бучацького повіту. До президії зобразили увійшли о. сов. Вічеслав Збудовський та д-р Михайло Гринів. Реферат про програму Українського Національно-Демократичного Об'єднання та його тактику під теперішню хвилю, виголосив посол о. пралат Леоніт Куницький. Про способи практичного переведення політичної організації бучацького повіту, як також і загі о. теперішньої діяльності уступаючого Повітового Народного Комітету, зобразив інж. Антін Король з Бучача. По рефераті послав о. пралата Куницького одобрено односторонньо політику Центрального Комітету УНДО і ухвалено повне довіри президії партії. В обговоренні дискусії над організаційним рефератом п. Короля забирали слово головую селян, амазучий шлях, як обговорити і закрити партію організації а повіті. Висказали також побажання, щоб в Бучачі якнайшкороше повстала Повітова Народна Канцелярія з філіями в Монастириськах та Золотому Потопі. Відтак приступлено до вибору Повітового Народного Комітету на Бучаччину, до якого увійшли о. Іван Галибей зі Скоморох як голова, д-р Михайло Гринів, д-р Василь Банд, Іларій Ботюк і Янів Галушчинський як заступники голови, інж. Антін Король як секретар. Степан Шингалів як скарбник і члени 9 найповомішших громадян дитини та народній дитини як члени Комітету. Першої З'їзду був незначайно поважний і діловий. По завершенні всіх точок порядку наради, відшлівано національний гмму, після чого відбувся перший сходження нової партійної управи в Бучаччині.

домого селянства в Галичині. Сам селянин власною працею не тільки поширює значно батьківське майно, але шляхом самоосвіти і своє знання, так, що дивує нас своєю освітою, незвичайним тактом і ніжністю в поведінці. Від молодих літ був членом матріного товариства „Прогресу“, членом основником і духовним керівником місцевої читальні „Прогресу“ Кружка „Рідної Школи“ і кооперативу „Самопоміч“ у Глубичку великим і понад 30 літ до своєї смерті членом ради громадської. Був членом основником як знавцем пасивності правого товариства українських пасивників перед війною і членом управи цього товариства та діяльним членом тернопільських повітових установ як філія „Сільського Господаря“, філія „Прогресу“, Український Банк Кооперативний, філія „Рідної Школи“. По війні відновив наші установи у своєму рідному селі і до останка нікався дуже жиро всіма народними справами. В середу дня 11. липня п. р. відбувся незначайний похорон в Глубичку великим. При вивосі тілених останків з хати покійного похоронив його від імені повітових українських установ посол д-р Степан Баран, а над могилою місцевий парох о. Винницький та д-р Степан Чумак з о. рема, а від Подільського Союзу кооперативу. У похороні діяв участь значний гурт української інтелігенції з Тернополя, між іншими проф. Іларій Брикович як голова філії „Прогресу“, проф. Іван Боднар як голова Надвірної Ради „Українського Банку Кооперативного“ і багато інших громадян з Тернополя. Хай легкою буде наша земля визначеному селянському дитині-патріоту, а його життя прикладом для молодшого селянського покоління!

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів“ Газетівна Чип-ни і Ле-Ле:		
Любачів,	п'ятниця	20/VII
Яворів,	субота	21/VII
Радехів,	неділя	22/VII
Броди,	понеділок	23/VII
Одесько,	вівторок	24/VII
Золотів,	середа	25 VII

3-3

Недзвичайні дати на загрожену позицію „Рідна Школа“ зложили: Політичні вкази „Бригіток“ 10 зод. Каш Володимир, ученик хлоп 7-кл. школи ім. Б. Грінченка у Львові книжочку вкладкою на 082 ам. дол. Народна Торговля 30 ам. дол. сен. Михайло Галушчинський 10 ам. дол. о. Емануїл Лисинський, парох Космача 30 ам. дол. Кружок „Р. Ш.“ в Жидачіві 20 ам. дол. гості на весіллі п. Іванки з Кузьмичів і Емануїла Шустера в Жидачіві 4433 ам. дол. Повітова Управа Української Христ. Орган. в Старім Самборі 3430 ам. дол. і кінче всі інші Повітові Управи У. Х. О. в. Л. Янушівич, фотограф, Львів, св. Антонія з/П, 45 ам. дол. — На „Рідну Школу“ заохоти ВП. проф. Михайло Кіт 10 ам. дол. замість півті на домовину бд. п. Д-ра Василя Скопця. — Жертвувалими складали широкі подяки Головна Управа. 113 1-1

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича
Скозе 20/VII Кавка Стар. Манна.
Синев Вижно 21/VII Гейша.
22/VII Маруся Богуславка.
Кортис 22/VII поп. Воскресеніє.
Конюхін 23/VII Маруся Богуславка
24/VII Вій.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИК ВАШІ буде найліпше на-правлений у найбільшій годинникарській роботі Івана Зельтенрайха, Львів, пл. Марійська 5. — З провінції просимо репаратів прислати поштою. — Старомодні дамські годинники переробляємо на ручні. 3 6 101-2

ДВІ КІМНАТИ ФРОНТОВІ з особливим виходом в околиці Зеленої вулиці до віднайму найрадіше для канцлера або бюро. — Зголош. до Адміністрації „Діла“ під „дві кімнати“. 114 1-2

КІМНАТИ в Моршині біля Стрия в лічничій місцевості до винаймлення. — Стефанія Набоотня, Моршин. 113 1-2

ЯК канцлер обій-ма негатию посаду. Зголошення з поданням усіх в гр. кат. уряді парох. уВорохті. 84 3-5

УЧИТЕЛЬ ГІМНА-ЗІП „Р. Школи“ приймає серпень лекцію в горах або вкрайній околиці. Ви-моги дуже малі. — Зголошення з умова-ми під „Фері“ до Алії, „Діла“, 109 3-3

В ДОВА по священ-нику бездітня в сніді віку, господар-на, енергійна, при-йме заряд дому з без-женим священиком або самітним му-жичин. Зголошення ад-міністрації „Діла“ під „Праня“, 110 2-2

ДВОХ молодих ін-женерів-Україн-ців, які тепер пере-бувають в Злучених Державах Америки, а які думають вер-нути до краю та о-дружитися, шукають двох молодих укра-їнських панночек по-дружки ради. Ли-ше серйозні, неапо-номі зголошення фот-ографією приймає редакція „Діла“ під значкою „Максим“ і Клин“. 112 1-2

ГОДИННИКИ „Zenith“ „Longines“ та-кож біжутерію власного виробу поручає: Домбровський-Розва-жівський, Львів, (Готель Жоржа). — Догодні умови. 2181 3-2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Дентист Яків Насс

Львів, вул. Сикстуська ч. 17. П. п. Скріплювання хитаючихся зубів, пильо-бування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в ханчуку і золоті після американської системи. Пациєнтів з про-вінції полагоджуються в найкоротшому часі. П. Т. Урядовим і студентам значна знижка. Полескі і сплатити. 2-3

Спеціаліст подуг леріа, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган
Львів, Городецька 46.

2353 Переслітлення Рентгеном. 11-34

ТОМАСИНА

МАРКА ЗВІЗДА Під осінні МАРКА ЗВІЗДА

засіви

найдешевшим
найуспішнішим
фосфоровим навозом

ИОСИФ КАРРАХ

Львів, Косцюшка 18

Жадайте жовтої білшакки
з чорною опаскою.

НИЩІТЬ:

Мухи, комарі, молі, комахи, блохи, блощиці.
прусаци і всякі інші овади з їх зародками.

Для осигнення найкращих наслідків,
користуватися ручним розпорощувачем.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Микола Якимчук, господар в Глубичку селянин (нов. Тернопіль) помер дня 9. липня п. р. в домі свого сина ама д-ра Івана Якимчука в Тернополі, у 68 році життя. З Покійним „Вісником“ уможу один з найкращих представників нашого селі.

З редакцію відповіла Василь Мудий.

Вилас Видавничої Спілки „Діло“.

З доукарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10